

SETMANARI IL·L·STRAT DE LITERATURA NOVAS Y FINUNGIS

Dedicat ab preferencia al desarrollo de la vida teatral de Catalunya

SURT LOS DISSAPTES

Director: D. JOAN BRÚ SANCLEMENT

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:
Carrer de las Cabras, 13, segón.
Bussó à la escala.

PREUS DE SUSCIPCIÓ:

El. Barcelona. Ptas. 2 trimestre.
Fora ciutat. . » 2 »
Extranjer y
Ultramar. . » 10 l' any.

PREUS DE CADA NÚMERO:

Número corrent.. . 0'10 Ptas.
» atrassat. . . 0'15 »
» » pera
los no suscrits. . . 0'20 »

TASCA D' ESTIU

Lo Catalanisme es una idea polítich-social que enclou en sí una varietat notable d' aspectes independents l' un del altre, federats ó llassats com á vistosa toya de gayas flors, que cada una mostra son color típich é impregna l' espay de especial aroma.

No parlarém avuy del fi polítich que persegueix, puig que la calor asfixiant que regna allunya 'l cap de las cosas de grán objectiu, y aprofitant l' ample clos hont l' amor á Catalunya viu y 's manifesta, 'ns ocuparém d' una de las més hermosas varietats del catalanisme, la més apropiada á la calurosa temporada actual y de cual manifestació de vida poden treuren molt partit totas las demás manifestacions.

Ella es l' excursionisme. La afició á las excursions deu fomentarse; pera ferlas, tothom es apte; y es tan ample lo camp d' estudis que en sí tanca tal mena d' sport, que ningú pot alegar falta de coneixements per aplicarhi.

La propaganda que 'l excursionisme realisa, es de utilitat molt variada, y de resultats tant morals com práctichs. ¡Si 'n es de complicat y hermós lo donar á coneixer Catalunya ab sos tons diversos! Tot y anant á fora pera descansar de la vida de ciutat, y duhent lo llápis com á company inseparable, se van acoblant en las fullas del álbun del excursionista, apuntaments de dibuixos, que luego, ab més calma, 's transforman en vistosos paisatges de poch conegudas encontradas, y en copias de monuments característichs de la terra, que á no ser per aquesta afició al turisme catalá, haueran restat en deplorable olvit. Y qui no té la ma prou hábil pera aquesta tasca, la té, á no dubtar, pera manejar la maquina fotogràfica, ó pera recullir y apuntar cuentos, tradicions y cants populars: pera colleccionar plantas,

aucells, papallonas, mostras de pedras y calitats de terras, fustas y altras manifestacions ab que la naturalesa mostra aquí son vigor esplendent.

Se poden apuntar en la cartera de notas las distancias de poble á poble, los noms particulars ab que en las localitats respectivas se designan las partidas ó feixas que componen cada terme municipal, las variacions de llenguatje en punt á la de pronunciació y la riquesa diferencial dels noms de cosas, riquesa que tant se manifesta aquí de comarca á comarca.

Endinzantnos en aquesta série d' observacions, quina varietat pot multiplicarse fins al infinit, puig que entran també en ellas lo coneixement de la vida ó costums de las encontradas, las mutacions de son clima, produccions, aptituts, rasgos fisionómichs que particularisan als seus moradors, etc., etc., se acumulan travalls de cuantía, y de la petita part de cada hù 's va formant caudal de inapreciable valor.

D' entre 'ls excursionistas, luego, aquell que 's sent ab disposició y forsas, aplega armónicament las sevas notas y publica llibres com las guías catalanas de Osona, com las monograftas de Reig y Vilardell; com los de sabor popular, de Gomis; los de cuentos, de Maspons; los de enciclopedia folk-lórica de Cortils y Vieta, etc., etc.; y 'ls demás entregan las anotacions en forma de ressenya de viatge pera ser publicadas en revistas excursionistas y ser llegidas en sessions celebradas al hivern, despertant la afició y creant estímuls entre 'ls aficionats llegidors y oyents.

Mes si la acció del excursionisme acabés aquí, no passaría de esser la afició plausible d' uns cuants amateurs sense ulteriorss consecuencias. Pero lluny de finir ab lo que duhém dit, lo resultat dels travalls lleugerament descritos exerceix com á forsa centrípeta y posa en moviment als moradors de las grans

ciutats pera que surtin á gosar de la bella naturalesa durant l'estiu, escampant á doll fins als recons més apartats de la montanya catalana, la influencia civilisadora de la vida de ciutat y duhentlos de pas lo benestar que la major circulació de moneda du entre 'ls seus senzills moradors de las llunyanas y petitas vilas.

La Suissa, deu al excursionisme, que allí s' anomena alpinisme, una de las sevas mes abundants fonts de riquesa y allí convergeixen la gent rica de tota Europa, á disfrutar dels panoramas que ofereix la naturalesa agreste y espléndida.

La Fransa, pera emanciparse del suau jou, del placent tribut al cual subjecta Suissa á las personas de gust y de diner, ha posat á envejable altura la regió dels seus Pirineus y treu d' ells abundós profit. Catalunya envía cada any milers de fills seus á gosar de las estiuadas alpinas y franc-pirenáicas, tot y tenint á casa seva comarcas tant deliciosas com la Cerdanya, ab sos pichs de Pirineus, y las valls de Ribas y montanyas de Nuria; tenint á las portas de Barcelona lo feréstech y sempre fresch Montseny, lo incomparable Montserrat, la regió casi salvatge del Montsant y las montanyas de Serra la Llana.

Te, com á punts d' ayguas que poden competir dignament ab l' extranger, las d' Esplugas de Francolí, Ribas, Cardó, Sant Hilari, las diferents termals de Caldas de Montbuy, de Malavella y Caldetas y d' otras que son menos conegudas.

L' excursionisme, donchs, donantho á coneixer tot ab la minuciositat del detall, presta serveys de gran estima, y 'ls seus llibres en mans del estiuador son lo servey més práctic que pot fer aquesta particularitat ó secció del catalanisme militant.

Per acabar aquest ja massa llarch article, sols nos resta dir en alabansa del excursionisme, que avuy la seva influencia 's nota d' una manera extraordinaria y que, gracias á n' ell, son innumerables las familias que en sas sortidas d' estiu no 's mouhen de Catalunya, venint aixís á establirse una compensació de justicia.

Barcelona, ab la seva activitat extremada, absorveix part de vida de las comarcas germanas, atraient á sí habitants seus, y la justa compensació ha de ser precisament duta á terme durant la temporada de calors. La vida que al hivern afluheix cap al cor, al estiu es lógich que á doll s' extenga fins als remots extrems de la patria, y aixís ab la constant renovació de aquesta sava vital, los llassos de germanó s' unirán ajudant d' un modo poderós á fer renaixer la solidaritat catalana, que l' afany de la política centralista había partit, fent á trossos d' un modo arbitrari una regió que la Geografia mostra ben á las claras que deu ser una é indivisible.

J. B.

DE HEINE

Quan arriba la alegre primavera,
del sol al resplandors
y als petóns de la brisa, van obrintse
los cálzers de las flors.

Quan la lluna entremitj de la nit fosca
esquina 'l negre vel,

apareixen mes puras las estrellas
que adornan l' ample cel.

Si prop seu logra veurer lo poeta
dos ulls enamorats,
van brollant ab calor de la seva ánima
los versos inspirats.

Quina llastima! Aqueix tresor riquíssim
de estrellas, versos, flors,
llum del sol, blanca lluna platejada
y ullets ubriacadors;

Tota aqueixa bonica fantasia
que 'ns agrada ab excés:
en eix mor. de realisme y prosa,
¡no serveix pera res!

F. MARIO.

EN LA TRIBUNA

L' auditori ha entussiasmat
lo polítich erudit;
pro ningú ha entés qué ha contat,
ni ell mateix lo qué s' ha dit.

LO IDEAL Y LO REAL

Plou; la tarde es trista, lo cel plomís; fredas ratxas de vent fan dringar claras gotas d' aygua contra 'ls térbols vidres del finestró produhint un remor acompassat y pesarós, y prest regalimosas desapareixen vidres avall.

Encorvat jo devant de ma tauleta rublerta de papers en desorde, ab las mans als polsos y devorant ab la vista lo contingut de las fullas d' un llibre immortal, ni menys me dono esment de quant ab forsas, embolcalladas si 's vol entre las nebolusitats del misteri, realisa la natura mes enllá de las quatre parets que forman la voluntaria presó mèva. De sobre una claror vivíssima inunda ma reduhida estancia y fins m' obliga á aclucar mas parpellas endormiscadas; allavors instintivament abandono la cadira y atanso 'l cap darrera 'ls vidres entelats per la pluja, mentres rodola mormolant per l' espay la veu apagada del tró, quina llum allunyá mon ensopiment.

Mut y pensatiu, passeio distreta ma vista per lo variat panorama qu' enfront mèu se desarrrolla, y veig extremirse lleugers los fil-ferros telefónichs ahont blavosas aurenetas y xisclers roquerols se gronxan al compás de son rítmich xerroteig; las llustrosas fullas dels arbres del jardí ahont la poca llum zenital que del jorn resta, difusa y mandrosa 's reflecta; los vehículs que fumejantas mulas arrossegan ab pas curt y acompassat; sers humans que tranzitan pel carrer, tapadas las galdas ab las giras

de la capa ó amagat son cap dins la caputxa del *xubasquero*; aquí fereixen mon oïdo las véus rialleras d' uns joves qu' alegroys segueixen á una joveneta que, tal volta per por del fanch, s' aixeca las faldillas y deixa veure tres travessos de dit d' unas mitjas viroladas, promovent las insulsas agudesas dels bromistas xivals que la esbálotan; y mes enllá veig creuhar la cantonada lo fúnebre corteig qu' acompanya á dormir lo somni etern á un vellet, mort fa un día just, tots tristos y endòlats!... Y aqueix contrast me fá pensar en la vellesa qu' encongida y ja en l' hivern de sa existencia, se 'n vá dreta á donar compte de sas obras, mentres la joventut inconscient, divertint quelcom son cap buyt d' ideas y son cor aixut de sentiments enlayrats, se belluga entre la bulliciosa gatzara propia de la primavera ardorosa de la vida que tot ho pinta dels rosats colors de la aurora, ab los iris brilladors de sos somnis juvenils.

Aixeco després la vista vers lo cel y veig arremolinarse 'ls núvols negrosenchs, iluminats á estonas per la claror dels llampechs blanquinosos y esmortuïts, seguits de la veu fosca del tró que 's va allunyant. Minva poch á poch lo vent; lo cel va adquirint los colors suaus é indefinits d' un crepúscul d' hivern, cauhen alguns borrallóns de neu que teixixen la freda mortalla d' un jorn de tristors, mort en los brassos d' una nit mes trista encara.

Tanco de cop los finestrons, encench lo quinqué de ma tauleta y com si sa claror moradencia ferís ma vista, acluco 'ls ulls, acoto 'l cap y al moment passan rápidas y confosas per ma pensa las ideas mes contradictorias, pren en la forma d' imatjes vivents, d' espectres reals, empró que desapareixen com bufada vaporosa tant prompte com se m' acut obrir los ulls pera con templarlas ab mes deteniment. Y aixis veig la jovenalla que festiva y joganera saltirona y cabrileja, com lo vellet que duyan al fossar y que jau amortallat dins sa caixa de brunyit acer, al costat de las caras cofoyas dels ayments que 's contemplan ab mirada engelosida, viudas endoladas, fills plorosos, mares sens conhort; prop d' un ser que ha arribat al pinácul de la gloria, convertit en sabi ó en héroe, trobo 'l recort d' un altre, que si bé l' aventatjá, avuy no restan d' ell sino un grapat de cendras estantisas dintre una urna funeraria; creuhan las planurias de ma imaginació somnis de gloria, ditxas, amor, felicitat y després una ratxada de crudels desenganys, decepcions desconsoladoras: al costat de la ideal apariencia enlluernadora, la mes negra realitat... En eix desvari m' apart sentir com se barallan en mon cervell las ideas mes oposadas, producte de las mes variadas sensacions, representantme en la horrible nuesa l' etern contrast, la lluyta pera la vida y la mort, plahers y tristors, somnis y desenganys, *lo ideal y lo real*... Fins que s' apodera de mí una estranya melangia, un entorpiement en mos nervis després de tan distintas vibracions, un pés al cap y un' encongiment al cor, y 'm sembla que las forsas poch á poch m' abandonan en tant que 'l quinqué espeterneja y consumit lo petroli que li dava vida, 'm deixa en la foscor!...

Som dintre un grandió y superb palau, cubert lo paviment de flonjas catifas, de pinturas las parets y

de llums lo sostre; jo, duenyo afortunat d' aquesta regia mansió, endormiscat en mon sitial escolto placent la música qu' ab notas maravellosas endolceix mon ensopiment. ¡Aixó es grandió! ¡aixó es sublim! Estol d' ángels polsa sas arpas divinas y arrullan los somnis de las fadas que 's gronxan en suau lilit de rosas y llasemins; un coro de verges, donantse las mans y ab las cabelleras destrenadas, ballan entorn méu en tant que brollan de sos llavis com efluvís d' or, notas á voltas rialleras y festivas, á voltas planyideras y amorosas, empró sempre bellas; y de quan en quan una véu misteriosa com si fos la del ángel del judici, aixeca son clam portentós y sublim, repercutint sos ecos ab tal forsa que fins m' apart sentir que ballan, com espectres tots los mortals á son entorn, sugestionats per la forsa d' un art sobrenatural.

Y torno al mon; fregantme 'ls ulls encench altre cop lo quinqué, pensant en la causa d' haver somniat músicas y coros, escolto y també sento quelcom qu' apart un concert, emperó ¡quina diferencia! Aquellas arpas divinas que polsavan angelets son fil-ferros del teléfono que sens cap armonia xiulejan moguts per la forsa del vent; los efluvís celestials sortits de las bocas de las verges que ballavan, no son altre cosa que 'ls miols esgarrifosos dels gats mes *troneras* que s' empaytan per eixidas y teuladas, y la veu misteriosa que ab son clam fins m' extasiava, procedeix del *Sereno* que canta pera martiri dels vehins; *las doce y media nublado!*... ¡Llamp del cell! jjo 'l morador afortunat de tan rich palau, era un infelis somniador qu' ab mas caborias no he sopat encara! ¡Lo palau es mon quartet poblat d' una qu' altre trenyina pels recóns!...

Alló era un somni, lo ideal... fals, pró bonich.

Aixó es la realitat... verdadera, pró desconsoladora.

Esculliu.

IGNASI CAMPRUBÍ NADAL.

AMOR ¡PLATÓNICH

A veure *ci* avuy també al demanarne la má de la Conzuelo, 'l papá me dará la del morté.

CATALUNYA PINTORESCA

SANTUARI DE QUERALT: PORTA DEL JARDÍ Y BALUART DE MONSONIER.

SUGESTIÓ

— ¡Ah, no 'l veig!... ¡S' ha fós!...

— Sí, sí; jo l' he vist ara fa poch passá per l' altra acera, ¡més maco, més bufó, pobre fill meu!... ¡Ay, qu' era hermós!... Ni menos m' ha dit res, l' ingrát...

¡Míratel, míratel: ara torna. Ja es aquí... Noy, Miquel... ¿Qué no sents que 't crido? Escolta, vina que ja t' estimo forsa, fins al cel. Pro, home; vina desseguida als brassos de la teva mareta que, carinyosa t' espera pera besarte... ¡Ay, ja no 'm vol! me desprecia. ¡Que soch desgraciada, Verje Santíssima!

Míratel: ¿No 'l veus? Ara ha tombat aquella cantonada.

— A quí crideu?

— Al meu fill, á en Miquelet.

— Que no sabéu qu' als pochos días de arrivá á la Habana, va morí?

— Tu, també creus ab aquestas falornias? Lo noy es viu, y ben viu. Si ara mateix l' he vist; sí; l' he vist ab aquets ulls... Veyám, que hi tens brossas, als teus?... Qué no t' hi has fixat quan ha passat pel nostre devant?...

— Pro sí es mort, us repeteixo.

Si no hagués sigut aquest dítxós servey del rey segurament qu' encara 'l podriau estrenye als vostres brassos...

— No, nó; no 'm convencerás. Tu fás com lo noy gran que 'm nega que sigui viu, perque no 'l vol á casa... Lo te aburrit... Y tant bon minyó qu' es, pobret.

— Treyeuse del cap aquesta estranya idea. Pro, per la mor de Deu, ¿qué no veyeu que feu riure á tothom; qu' us pendrán per boja?

— No m' hi fessiu torná ab las vostras dolenterías, ¿ho sents?

¿Qu' us ha fet lo meu fill, digas, per aburrrirlo d' aquesta manera?

Com se coneix que no teniu cor...

Míratel, ara torna. ¡Noy! ¡noy!... Miquelet, vina

que ja 't vol lo teu germá. Corra, corra que soparás.. Miquelet; que no 'm sents... Ay qu' es tonto, vès, perque fuig... Me 'n hi vaig á buscarlo desseguida. Noy, fill...

— Dona, deixulo está...

— No m' agarris mala bestia. Ves, ves ab los dimonis que no tens entranyas. ¡Ah! prou esteu cremant en vida tots aquets que sou tan dolents... Vaja, no 'm detinguis, que m' escapará; es lo fill, lo fill de la meva ánima y vull abrossarlo y omplirli tota la cara de petons, perque sense ell no puch viure... Deixam, deixam; bruixa... Noy, fill meu; mira que maltractan á la teva mare... Rosa; no 'm lliguis que haig de veure 'l meu fill. Te mossegaré... t' esgarrearé!... Te, te; verinosa. Fort; pósathi sal... Noy, fill del meu cor. ¡Ja vinch!

* * *

Com una boja y ab la velocitat de una bala rasa, va corre boy cridant d' un modo esferehidor, vers al lloch ahont la seva imaginació trastornada creya véurehi 'l fill de las sevas entranyas, puig lo tenia grabat en las células cerebrals, sugestionada per lo sublim y pur entre lo mes pur amor de mare.

¡Pobre, dona!... Lo punt precis, la caverjent de la seva imaginació era impossible, y aná recorrent carrers y mes carrers cridant al ser estimat aquí no tenia per mort, sinó per aburrit del seu germá, excitant la compassió dels grans y la curiositat y burla dels petits, que, avisa'ts per las exclamacions y prechs que profería, cixían pels portals engrossintse á cada pas l' aplech de criaturas que l' anavan seguint casi automàticamet fins que li van perdre 'l respecte, arrivantla á apadregá y á motejá prenentla per una boja.

¡Pobre dona! La il·lusió la fa viure; l' amor latent pel seu fill á quí no vegé morí als seus brassos, la empeny á la vida sugestionada pel recort que guarda d' éll; en lo seu cervell com l' il·luminat que entre un teixit de espessas boiras entreveu altres es-

CATALUNYA PINTORESCA

MONASTIR DE BALAGUER.

pays y cosas ideals y sense forma que, com un immens escampall de moléculas se agregan constituint un nou mon y engendrant una nova Humanitat, més perfecta, més sana y més noble que la present, troba, palpa aquell tros de las sevas entranyas, aquell ser á qui vá doná la vida y, volant en alas de la fantasia, s' enlayra fins al cel sense xocar may ab la realitat del mal, ab lo desengany.

¡Trista d' ella, lo día que no trobi mes espay y s' estrelli contra la vritat de la seva desgracia que avuy ignora!

Llavors, ¡quánt dolor!. . ¡Quántas llágrimas!

IGNASI IGLESIAS.

BANYS DE RECREO

IMITACIÓ

M' ha manat, sense tardar,
banys de mar, sens' reparar
en res lo doctò, y valor
no 'n tinch pas. ¿Tirarme al mar?
¡Que s' hi tiri lo doctor!

¿Diu que vol ma economia
aigua freda? ¡Tonterial!
¡Si aixó no pot ser vritat!
Per mi aixó es una mania;
es una barbaritat!

¿Banyarme jo? . ¡Deu me 'n guar!'
per mi fora un remey car;
que 's refresqui los borraxos ..
No m' exhibeix en cap part
vestit com los mamarraxos.

Sá, no 's pot pas may estar,
casi nu, y després sufrir
las ónadas de la mar,
estarnudant ja al entrar,
y tremolar al surtir.

¡En fi, res; no pot pas ser!
Á fé, tinch ja bastants anys

y se prou lo que haig de fer;
jo no comprech ja mes banys
que los que donan plaher.

Un llensol gran, un cuartet,
una pinta y mirall net,
y de mármol la banyera
que, ja es lo mes decentet
y un se hi banya á sa manera.

Jo tant sols tranquilament
sense sufrir cap disgust
de que 'm vegi nu, la gent,
prenc lo bany frét ó calent
á la mida del meu gust.

Fico 'l termómetro; així
lo que marca veig. ¿Qu' es freda?
¡Pues paciencial! ¡Un rajolí
de calenta! y sens' pati,
tinch que 'l bany al meu gust queda
y 'm rento perfectament.

¡Are, á l' aigua, apa valent!
Tal recreo may s' esborra,
y sent tot net y decent,
no, no pren may banys de sorra.

¡Vaja, aixó á mi me consola!
está així, l' aigua, agradable,
y un s' hi estira y s' hi cargola!...
Per mi un bany hont s' hi tremola
no pot pas ser saludable.

¡Y qu' ha de ser! ¡no sen, or!
y aquí no hi ha pas temor
de que 't mossegui cap peix.

Jo estich sempre en lo mateix:
¡Que 's refresqui lo doctor!

Y com no hi nascut al mar,
fora d' ell me vull curar,
puig, ma dolencia present
reclama un bany regular,
es á dir, casi calent.

Axis es com fa l' efecte,
y axí 's banya aquest subjecte
que, banyera te al Liceo,
y no te cap mes defecte
que pendre 'ls banys de recreo.

ABELARDO COMA.

OCTAU PETIT CONCURS

CANTARS

(Bases publicades en lo número anterior.)

Llista dels plechs rebuts fins a dimecres últim.

1, Al só del tambori.—2, Son fillas mevas.—3, Un cantar es una flor.—4, Cinch rosellas.—5, Cantar es vida.—6, ¡Ays del ánim!.—7, A Ella.—8, ¿Treuré 'l premi?—9, Per lo concurs.—10, Aixó vols aixó no haurás etc. etc.—11, A ma aymia.—12, Dssengany.—13, ¡Si fossin perlas!—14, Recort.—15, A una nena.—16, Mon amor.—17, Allá vá.—18, Dius que m' estima ta mare...—19, Las campanas del meu poble...

UN PRETENDENT

—Encara no t' hi has pensat?
 —Si, senyor... pero es tant vell.
 —M' hauré d' espera molt, Rosa?
 —Fins que l' hi creixi 'l cabell.

BLANES.—Lo dia 18 va celebrarse la festa dramática projectada per uns quants joves aficionats al teatro, posant en escena la pessa *Castor y Polux*, una de castellana y una sarsueleta. Varen pendre part en la representació mereixent entusiastas aplausos las Srtas Vilallonga, Feliu y Corratgé que interpretaren sos respectius papers d' una manera notable, tenint en compte que algunas d' ellas no havian representat may. Permetin que desde aqui se las felicití desitjant que no sigui aquesta la última vegada que donguin ocasió de aplaudirlas.

En lo Recreo han presentat *El rey que rabió*, (donats los elements que conta aquesta vila) con todo el aparato que requiere tan interesante argumento. S' han estrenat duas decoracions; lo vestuari de primera; la execució regular y la concurrencia numerosa. Me crech que que la empresa deu estar satisfeta del resultat.

Entre las moltas diversions que 's van implantar en aquesta vila, una de las que mes s' arrela es lo típic ball de la sardana, tant que ja hi prenen part las mes distingidas senyoretas, al mitj de la plassa y fins se n' han ballat en los envelats en las nits del 20 y 21.

J. A. B.

MONTBLANCH.—La nit del dia 16 del corrent, se celebrá una vetllada literaria-musical á cárrech dels socios del «Circulo Calvo» que va resultar brillantíssima.

La majoria dels números de la part literaria foren catalans, llegintse treballs en prosa y vers respectivament de 'n Emili Vilanova, Conrat Roure, Careta y Vidal, F. Marull etc. cridant molt l' atenció per lo viu

de sos colors, un fragment de *Rosa mística*, noveleta original del conegut escriptor J. Pin y Soler, premiada en lo darrer certámen del Centre de lectura de Reus, quin argument está basat en un fet històrich d' aquella vila en la que 's desenrotlla l' acció.

La concurrencia qu' era escullidíssima, sorti molt satisfeta quedant tothom ab ganas de que 's repeteixin actes d' aytal naturalesa y que de tants bons resultats práctichs son per bé y enaltement de la població, qui no escassejá per cert los aplausós que tant merescuts se tenen, als joves del «Circul».

VILASSAR DE MAR.—En lo teatro Circo Vilassanés, se posá diumenge en escena, lo drama en tres actes de Don Frederich Soler (Pitarra), *Lo rectó de Vallfogona*, que sigué molt ben desempnyat per las Sras. Monner, Clemente (Adela), y 'ls Srs. Martí, Valls, Pinós, Santolaria, Fernández y Capdevila. Y lo juguet cómic en un acte de D. C. Gumá, *L'amor es cego*, distingintshi tots quants hi prengueren part.

S. B. R.

IINGRATAI

Per consolar la pena que 'm matava
 un si me vás donar,
 y quan de nostra ditxa 'm refiava
 lo si vas oblidar.

He sufert impossibles per deixarte,
 sense cap resultat;
 y mon cor ja rendit de tan plorarte,
 á altre amor m' ha guiat.

Avuy, al contemplá una nena hermosa
 m' hi llenso foll d' aror,
 pero noto una fletxa que 'm fá nosa
 clavada dins mon cor.

MANUEL ESPUNYA PAC.

TEATROS LOCALES

TÍVOLI.—Continuan á diari las representacions de la bonica sarsuela *El Húsar*. La funció d' ahir estava dedicada al autor del arregle, Sr. Pina.

Próximament tindrà lloch l' estreno del episodi lirich, *Patria* y de un altra obra titulada *Gota serena*.

NOVETATS.—Ja diguerem que á n' aquesta casa s'hi donavan las agonias del ¡Óle ya!

Lo fatal desenllás no ha fet esperarse gens. La cèlebre Martínez, al veures lo mort aprop, digué: *oh! queda eso*. Y las portas del teatro donaren lo *quiebro* dimars al vespre.

ELDORADO.—Per avuy dissapte está anunciada la primera representació del bonich espectacle *Un viaje á Suiza*, debutant los escéntrichs Omer's dels que n' hem sentit parlar ab elogi.

CALVO-VICO.—*La bella chiquita y los padres sin familia* es un apropósit que hi portará molta gent y no será perquè l' obra s' ho valgui gran cosa. Passat de la música del Mtre. Cotó que te alguns números molt agradables, lo llibre es desgarrat y ple de devergonyiments que volen ser xistes.

Pero com hem dit al comensar, hi haurá obra per molts dias, la seva sort está ben precedida cam no per son valor literari, per esser una especie de protesta á certas estranyesas.

CIRCO-ESPAÑOL.—L' apropósit *Funciones por horas* estrenat la setmana passada, defraudá las esperansas.

Segurament la revista, tal es l'estil de l'obra, se hauria sostingut millor á no ser per un estravagant personatge catalá que hi surt. La majoria desas gracias resultan de mal gust. Si be te algun xiste just que en alguns moments lo fan passable com á tipo de comedia, alguna desas sortidas lo descomponen. ¡Mirin que un catalá que se entussiasma per un madrilenyo fins al punt de oferirli la dona y tot, es lo colmo del desprendiment!

La música es ben triada y s' escolta ab gust. Lo des-empnyo molt cuidat. Y con se despren per lo avans dit, si no fos pels desacerts d' aquell personatge, seria una revista acceptable. Per aixó lo públich la rebé fredament, no demanant lo nom dels autors.

CIRCO ECUESTRE.—S' han donat las últimas representacions de la pantomima *D. Joan de Serrallonga*, com també s' ha celebrat lo benefici del clown Pinta.

Per avuy dissapte está anunciat l' estreno de la patomima *Narros y Cadells*.

Ab la varietat es com las empresas se guanyan las simpatias del públich.

LABRUGUERA.

INSTRUCCIÓ PÚBLICA

Preus módichs.

IMAY MESI

La pilota encara bota y aquí t' torno la pilota.

Te 'n recordas, nena hermosa,
quan ab tu 'm vaig declarar
qu' orgullosa 'm vares dar
una carbassa horrorosa?
També deurás recordar
quan anantmen pensatiu
ab mon pobre cor cautiu
en riallas vas esclatar.

Me vares tractar de neci,
de taul y de mussol,
¡y are vols trobar consol
ab qui vas mirá :b despreci!
Doncas creu que no pateixo
per l' amor que 'm vas negar;
tant com te vaig estimar
pensa qu' are t' aborreixo.

Va ser tant fonda y tant forta
per mon cor la punyalada,
que ma estimació passada
per tu pots dir qu' es ben morta.

PERE CASAS.

NOVAS

Ab lo folletí d' avuy comensa 'l tercer acte del drama *Las joyas de la Roser*. Correspón de las planas 57 á la 64. Faltan sols dos números pera quedar repartit tot lo drama.

L' últim diumenge lo "Centre dels Ebanistas," situat en lo carrer de l'Aurora, doná una representació extraordinaria del drama *La Dolores* y la pessa *Del ou al sou*. La execució fou molt aplaudida.

La societat "Roger de Lluria," que cada dfa es més crescut lo favor que li dispensa 'l públich, ha posat en escena las bonicas comedias catalanas en un acte *Cura de moro* y *Viatje de boda*, desempenyadas per las senyoretas Aixelá (M. y R.) y los senyors Palumé, Casas, Farrés, Valls y Palumé (J. y M.) obtenint abduas acertada execució.

Desde 'l mes que bé tornarán á empendres de nou las obras del panteó de catalans ilustres, de la iglesia de la exciudadela, que fa molt temps estavan suspesas.

En la matinata del dissapte passat un violent incendi destruí en curts instants lo local ahont estavan instaladas las Societats recreativas "Berenguer," y "Roger de Flor," de las que moltas vegadas havíam tingut ocasió de parlarne ab elogi.

Sentim vivament lo contratemp sufrert.

Dijous d' aquesta setmana, primer dfa de la Festa Major, se inaugura una Biblioteca Pública en la vehina població de Sans.

La Comissió de firas y festas de Calatayud, ha elegit al Sr. Feliu y Codina pera president del primer certámen literari que aquella ciutat verificará lo 14 de Septiembre próxim. Lo Sr. Feliu y Codina ha acceptat la distinció com també la invitació que se li ha fet per assistir á la primera representació en aquella ciutat, del seu drama *La Dolores*.

Després de penosa y llarga malaltia lo dia 22 morí en sa vila natal, Vilafranca del Panadés, lo distingit escriptor catalanista y catedrátich de nostra Universitat En Gayetá Vidal de Valenciano, omplint de dol á las lletras catalanas que li debian infinitat de notables produccions, de lo cual nos ocuparém próximament com se mereix.

Enviém á sa atribulada familia nostre profón pésam per tan irreparable pérdua, que ho es pera tots los fills de Catalunya.

COSAS DEL MON

(DOLORA.)

Mes d' un cop haurém vist un embustero
que 'ns haurá dit per sort una vritat
y per ser mentider, tant sols per serho
ni l' haurém escoltat.

En cambi haurém sentit menti ab descaró
á un home que formal haurá sigut,
y sols per ser formal, sens cap reparo
en tot l' haurém cregut.

JOSEPH PONT Y ESPASA.

XARADA

Qui en J. T. y R. envia a Salvador Bonavia

Oh, apreciat Bonavia,
vareig llegir la xarada
aquí mateix insertada
y veig que la malaltia
que tu tens, ja molt temps fa
qué tinch també: es mal grandís
qu' es fica dintre del cos
que poch aliment hi ha.
No 'l tindran may los senyors
que avuy arman tanta bullia,
vull di 'ls socios de la Fulla,
vaja, 'ls pares, protectors
Aquest com molts, total tenen
no 's fan la vida com jo
de *hi dos dos* sens *hi*, no
d' altres coses se mantenen.
Sempre van molt mudats ells
y 'l meu cos sols el *dos hi*
un traje que de segu
té mes anys qu' un cap cabells.
Me *tres dos* que la poesia
avuy no dona, amic meu,
per lo tant preguem a Deu
si no volém que algun dia
nos trobém en lluyta fera
rodejats de paperots,
fentne los darrers singlots
sense una *andola* sisquera,
per pogué eixi dels perills
passant una bona estona
poguent doná pá a la dona
y a los nostres pobres fills.

J. T. y R.

TARJETA

MARIA VIDALU Y RIPATIU
BARCELONA

Formar ab aquestas lletas lo nom de quatre carrers de Barcelona.
SLEBCC.

Las solucions en lo número próxim.

AVIS

Queda est blert lo regalo de costum.

Solucions als Enigmas insertats en lo núm. 80

XARADA.—A-ni-mal
SOBRE.—Olot - Sans - Reus - Sort - Calella - Tossa - Lloret - Vil.
Súria - Odena
ANAGRAMA I.—Dario-Dorio
II.—Paula-Palau.
SINONIMIA.—Cap-cap-cap-cap.
GEROGLIFICH.—Per deutes la casa gran.
No va acertarlas ningú.

Correspondencia

Campanadas, Ramon Castella, J. T. I.L., Pau Peu Piu, Un de Cau-
terets, M. Albinyana, Albey J. P., Eussebi Torres Padros, J. L.L. Gi-
nestà, A. B. C., Un autor infortunat, Jaume Paells y N. C. Camí, no
va prou bé lo que han enviat.
N. Caminets, Bonaventura Patam, Francisco Ferré, J. Daunís, Joseph
Grau Llanes, E. Bayona, Anton Rovira y Artur Cantalacreu, anirà al-
guna cosa.
Mariano Taus, no podem complaurel.—Matias Malafé, en efecte cop-
iar lo dels altres, demostra tenirla.—Dolors Mont, anirà.— Lluís
Salvador, No marxan prou bé —Coll y Sala, si es bo anirà, aquesta
es la millor recomanació.—Jaume Estrella, té poch anys? bueno,
per aixó al publich lo te sens cuydado —Emili Tituli, com podrá veu-
rer, no estava bé.—Melcior Martí, tampoch.—J. Cabré, los dibuixos
no van prou bé a mes de que n' hi ha algun que no es original.—J.
Conangle Fontanilles, no estan a l' altura d' altres.—Pere Ximínis y
Guri, ab constancia ho conseguirá, porque hi ha disposició, Aquesta
no 'ns agrada prou: dediquis a treballs mes curts.—Joseph M. Feliu,
ja ho recordem, hi ha molt per l' istil.—Joaquim M. Mont, ha de per-
ficionarse, si be te pensaments li falta rima.—Un aspirante, gracias
per sos concells, lo que proposa y molt mes ho tenim en projecte.—
Mariano Pesans, si senyor te disposició y esperém envihi alguna cosa
mes.—F Roger, nostre *atleta* diu que sa composició *Lo llamp*, nos ha
ferit com un idem —Joseph Arró, va molt be, envihi.—A. Pallejà, al-
guna.—S. C, veurém en altre cosa —Joseph Escachs y Vived, va bé.
—Enriqueta Palavella, ab practica conseguá dominarho.—Jaume
Llopri Munné, resultaria més, explicat que no escrit.—Purich Ba-
yona, encare qu' es susceptible de millora te l' inconvenient d' ha-
berne publicat un dei mateix assumto.—Rello Alogr, no va prou bé
—Oinotna Sletsac, conservishi y que millori: cap culpa tenim si ho fa-
tan malament.—Quisquet C, favor d' aquesta classe no podem negar-
lo, portil y ho llegirem.—Roger P, «Lo marmolista» es incorrecte.
—Joseph Alemany Borrás, no 'ns complau del tot.—Joan Navarro,
retocats aniran.—R. P. C, repeteix massa.—Joseph Falp y Plana, va
bé y torres en tot.—M. Tirell, no serveix.—F. Mario, anira —Gui-
llem Torres, necessito un dato.—Martí Cunilleras, retocat servirà al-
guna cosa.—M. Matias, la forma es incorrecte.

Imp. Muntaner, 40.—BARCELONA.

GEROGLIFICH DE ACUMULACIÓ

Si no m' acertan no cobrarán.
Qui 'm descubreixi, espavilat será.

a
e
i
o
u
r
a
e
i
o
u
r
a
e
i
o
u
r

q
u
e
q
u
e
q
u
e
q
u
e

i
n
d
i
v
i
d
u
o
m
u
l
a
c
a
s
a
f
i
l
s
o
c
a

si si si si si si si

a e i o u

x u e l a

l l l l f f

¿ n i t ?

g e g e g e g e

a
r d r d r
c c c
c e

Aquest geroqlifich te 15 pessetas de premi, pera qui l' acerti. Si son més de un á enviar la solució exacte, deurán partirse 'l premi en parts iguals entre ells.

L' envio de la solució deu ferse ab la papeleta impresa per aquest objecte en la última plana de las cubertas. Serán admesas fins á dimecres día 30 á las dotze del dematí.

En preparació: altre joch de **PENSADAS**